

PSICHOLOGŲ, TEIKIANČIŲ PAGALBĄ MOKINIUI, ATESTACIJOS NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Psichologų, teikiančių pagalbą mokiniui, atestacijos nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja psichologų, teikiančių psichologinę pagalbą mokiniui (toliau – psichologai), kompetencijos ir praktinės veiklos įvertinimo bei kvalifikacinių kategorijų suteikimo tvarką.
2. Nuostatuose įstaiga suprantama kaip švietimo įstaiga ar kita įstaiga, įmonė, organizacija, kuriai švietimas nėra pagrindinė veikla. Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.
3. Mokyklose dirbantys psichologai turi būti įtraukti į Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų atestacijos programą.
4. Atestacijos tikslai yra:
 - 4.1. skatinti psichologą tobulinti savo kompetenciją;
 - 4.2. sudaryti sąlygas psichologui siekti karjeros ir įgyti jo kompetenciją ir praktinę veiklą atitinkančią kvalifikacinę kategoriją;
 - 4.3. didinti psichologo atsakomybę už psichologinės pagalbos kokybę bei profesinį tobulėjimą.

II SKYRIUS PSICHOLOGŲ KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS

5. Nustatomos keturios psichologų kvalifikacinės kategorijos: ketvirtoji (žemiausia), trečioji, antroji ir pirmoji.
6. Reikalavimai psichologams, pretenduojantiems įgyti kvalifikacines kategorijas:
 - 6.1. ketvirtąją kvalifikacinę kategoriją gali įgyti psichologas, pradėjęs eiti šias pareigas ir dar neturintis psichologo praktinės veiklos patirties, kai jo įgytą kvalifikaciją įstaigos, kurioje jis pradėjo dirbti, vadovas įsakymu prilygina šiai kvalifikacinei kategorijai (psichologui išduodama šio įsakymo kopija);
 - 6.2. trečiąją kvalifikacinę kategoriją gali įgyti psichologas, kuris turi ne mažesnę kaip 4 metų psichologo praktinės veiklos patirtį, teikiant psichologinę pagalbą mokiniui įstaigoje, geba spręsti mokinio psichologines problemas, bendradarbiaudamas su vaiko tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais, kitais su vaiko ugdymu susijusiais specialistais;
 - 6.3. antrąją kvalifikacinę kategoriją gali įgyti psichologas, kuris turi ne mažesnę kaip 6 metų psichologo praktinės veiklos patirtį, teikiant psichologinę pagalbą mokiniui įstaigoje, geba spręsti mokinio psichologines problemas, bendradarbiaudamas su vaiko tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais, kitais su vaiko ugdymu susijusiais specialistais, geba skleisti savo profesinę patirtį psichologams regiono mastu, vadovauti psichologijos magistrantų praktikai;
 - 6.4. pirmąją kvalifikacinę kategoriją gali įgyti psichologas, kuris turi ne mažesnę kaip 8 metų psichologo praktinės veiklos patirtį, teikiant psichologinę pagalbą mokiniui įstaigoje, geba spręsti mokinio specifines, sudėtingas psichologines problemas (krizės, traumos), bendradarbiaudamas su

mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais, kitais su vaiko ugdymu susijusiais specialistais, geba skleisti profesinę patirtį kitiems psychologams regiono ir šalies mastu (skaito paskaitas, veda seminarus, rengia metodines rekomendacijas psichologinės pagalbos teikimo klausimais), vadovauti psichologijos magistrantų praktikai, aktyviai dalyvauja šalies ir tarptautiniuose projektuose, seminaruose, konferencijose, dalyvauja tarptautinių psichologų organizacijų veikloje, skleidžia Lietuvos psichologų patirtį tarptautiniu mastu.

III SKYRIUS

PSICHOLOGŲ ATESTACIJOS KOMISIJOS DARBO ORGANIZAVIMAS

7. Psichologų atestaciją vykdo Psichologų atestacijos komisija (toliau – Komisija), veikianti prie Nacionalinės švietimo agentūros (toliau – Agentūra).

8. Komisijos sudėtį, rekomendavus Agentūrai, tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras. Komisija atnaujinama kas treji metai nuo jos sudarymo dienos ne mažiau kaip trečdaliu narių.

9. Komisija sudaroma iš 9 narių. Komisijos nariais gali būti: psichologai, turintys ne žemesnę kaip antrąją kvalifikacinę kategoriją ir dirbantys švietimo įstaigose, psichologijos mokslo, nevyriausybinų psichologus vienijančių organizacijų, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovai.

10. Komisijos pirmininką ir jo pavaduotoją 3 metų laikotarpiui renka Komisijos nariai. Komisijos pirmininkas vadovauja Komisijos darbui ir atsako už šių Nuostatų vykdymą, Komisijos priimtų nutarimų teisingumą ir psichologų atestacijos dokumentų atitiktį Nuostatų reikalavimams.

11. Komisijos posėdžiai organizuojami ne rečiau kaip kartą per šešis mėnesius. Posėdžių datos, suderinus jas su Komisijos nariais, skelbiamos Agentūros interneto svetainėje.

12. Komisija priima sprendimus (Komisijos pasirinktu uždaru ar atviru balsavimu), jei už juos balsuoja daugiau nei pusė posėdyje dalyvaujančių narių. Priimant sprendimą dalyvauja tik Komisijos nariai (atestuojamas Komisijos narys balsuojant nedalyvauja). Posėdis laikomas teisėtu, jei jame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 Komisijos narių. Esant vienodam balsų skaičiui, sprendimas nepriimamas, Komisijos nariai privalo pakartotinai analizuoti ir aptarti svarstomą klausimą šiame ar kitame Komisijos posėdyje (ne vėliau kaip po trijų mėnesių).

13. Agentūros vadovas arba jo įgaliotas asmuo skiria Komisijos sekretorių.

14. Komisijos sekretorius:

14.1. rašo posėdžių protokolus;

14.2. registruoja atestuojamojo psichologo (toliau – Pretendentas) pateiktus dokumentus;

14.3. elektroniniu paštu ar raštu informuoja įstaigą ir Pretendentą apie atitinkamo Komisijos posėdžio datą ir laiką;

14.4. parengia Komisijos posėdžių protokolų išrašus (toliau – Išrašas), kuriuos pasirašo Agentūros vadovas arba jo įgaliotas asmuo ir per 5 darbo dienas išsiunčia juos paštu arba elektroniniu paštu pretendentui ir įstaigos, kurioje jis dirba, vadovui, taip pat įstaigos, kurioje jis dirba, savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai (juridinio asmens dalyvių susirinkimui);

14.5. tvarko kitus Komisijos dokumentus ir teikia informaciją apie psichologų atestacijos tvarką, Komisijos posėdžių grafiką ir Komisijos nutarimus;

14.6. atsižvelgęs į Pretendento gyvenamąją vietą, vertintojų galimybes, Komisijos rekomendacijas, skiria psichologų praktinės veiklos vertintojus ir apie tai praneša raštu įstaigos, kurioje dirba vertintojas, tiesioginiam vadovui, kad jam būtų sudarytos sąlygos vykti į komandiruotę.

15. Komisija:

15.1. tvirtina Komisijos posėdžių grafiką kalendoriniams metams;

15.2. nagrinėja Komisijai Pretendento pateiktą atestacijos medžiagą. Komisijos nariai apie Pretendento veiklą pagal Nuostatų 1 priede pateiktą Psichologo, teikiančio pagalbą mokiniui, praktinės veiklos vertinimo sričių ir kriterijų lentelę ir Psichologo, teikiančio pagalbą mokiniui, praktinės veiklos įsivertinimo ir vertinimo lentelę, užpildytą pagal Nuostatų 2 priede pateiktą formą, rengia Recenziją apie psichologo, teikiančio pagalbą mokiniui, praktinę veiklą pagal Nuostatų 3 priede pateiktą formą;

15.3. priima nutarimus dėl kvalifikacinių kategorijų suteikimo / nesuteikimo Pretendentams (jeigu Pretendentas neatitinka kvalifikacinių reikalavimų siekiamai kvalifikacinei kategorijai, gali būti siūloma suteikti žemesnę kvalifikacinę kategoriją);

15.4. tvirtina psichologų praktinės veiklos vertintojų sąrašą (praktinės veiklos vertintojais gali būti įstaigose dirbantys psichologai, turintys ne žemesnę kaip antrąją kvalifikacinę kategoriją, prireikus – psichologijos mokslo atstovai), kuris skelbiamas Agentūros interneto svetainėje;

15.5. rekomenduoja Agentūros vadovui arba jo įgaliotam asmeniui skirti psichologų praktinės veiklos vertintojus pagal pateiktus Pretendentų prašymus dėl atestacijos;

15.6. nagrinėja Komisijai Pretendento pateiktą atitikties turimai kvalifikacinei kategorijai medžiagą;

15.7. priima nutarimus dėl psichologo veiklos atitikties / neatitikties turimai kvalifikacinei kategorijai;

15.8. gali teikti pasiūlymus švietimo, mokslo ir sporto ministrui dėl Nuostatų pakeitimo.

IV SKYRIUS

DOKUMENTŲ PATEIKIMAS KOMISIJAI

16. Pretendentas prašymą atestuotis atitinkamai kvalifikacinei kategorijai ir dokumentus teikia Komisijos sekretoriui. Komisijos sekretorius pretendento prašymą ir dokumentus registruoja ir perduoda svarstyti Komisijai.

17. Pretendentas Komisijos sekretoriui pateikia (galima registruotu laišku) dokumentus:

17.1. įstaigos, kurioje dirba psichologas, vadovo rekomendaciją;

17.2. kvalifikacijos tobulinimo dokumentų – kopijas už paskutinius dvejus darbo metus, patvirtinančias, kad ne mažiau kaip 30 valandų per metus tobulino kvalifikaciją šalies ar užsienio kvalifikacijos tobulinimo institucijose ir aukštosiose mokyklose);

17.3. dvejų paskutinių metų (nepertraukiamų) praktinės veiklos aprašą, susidedantį iš dviejų dalių: kiekybinės darbo analizės (pagal savo pareigybės aprašymą) ir dviejų atvejų aprašymo (vaiko psichologinio įvertinimo ir konsultavimo) laisva forma, tačiau juose turi atsispindėti darbo tikslai, taikyti metodai ir rezultatai, jeigu pretendentas siekia įgyti trečią ar antrą kvalifikacinę kategoriją;

17.4. dvejų paskutinių metų (nepertraukiamų) praktinės veiklos aprašą, kuriame pateikta išsami kiekybinė ir kokybinė darbo analizė (klientų skaičius, konsultacijų pobūdis ir skaičius, metodinė,

šviečiamoji, tiriamoji veikla, dalyvavimas projektinėje veikloje bei darbas įvairiose darbo grupėse, atvejų vadybos posėdžiuose), jeigu Pretendentas siekia įgyti pirmą kvalifikacinę kategoriją;

17.5. Pretendento užpildytą Psichologo, teikiančio pagalbą mokiniui, praktinės veiklos įsivertinimo ir vertinimo lentelę;

17.6. kitą Pretendento kompetenciją, praktinę veiklą ir pasiekimus atestaciniu laikotarpiu įrodančią medžiagą (savo nuožiūra).

18. Pretendentas teikia Komisijos sekretoriui prašymą nustatyti jo veiklos atitiktį turimai kvalifikacinei kategorijai ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki kvalifikacinės kategorijos galiojimo pabaigos ir pateikia Nuostatų 17.1, 17.2 ir 17.6 papunkčiuose nurodytus dokumentus. Nepateikus prašymo ir / ar reikiamų dokumentų laiku, pasibaigus kvalifikacinės kategorijos galiojimui, ji nustoja galioti.

V SKYRIUS

KVALIFIKACINIŲ KATEGORIJŲ SUTEIKIMAS IR PRAKTINĖS VEIKLOS VERTINIMAS

19. Psichologas atestuojasi:

19.1. jeigu pretenduoja įgyti aukštesnę nei ketvirtąją kvalifikacinę kategoriją;

19.2. jeigu įstaigos vadovas, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (valstybinių švietimo įstaigų – biudžetinių įstaigų), savivaldybių vykdomoji institucija (savivaldybių švietimo įstaigų – biudžetinių įstaigų), savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas) (valstybinės ir savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos), savininkas (dalyvių susirinkimas) (kitų švietimo teikėjų) ar / ir švietimo priežiūrą vykdančios institucijos vadovas, raštu pateikia argumentuotą išvadą, kad psichologo veikla neatitinka turimos kvalifikacinės kategorijos reikalavimų.

20. Atestuotis aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gali psichologas, kuriam per paskutinius 12 mėnesių nebuvo nustatyti darbo drausmės pažeidimai.

21. Aukštesnei kvalifikacinei kategorijai psichologas gali atestuotis ne anksčiau kaip po 2 metų nuo paskutinės atestacijos.

22. Pretendento praktinė veikla vertinama pagal Psichologo praktinės veiklos vertinimo sričių ir kriterijų lentelę. Ją atlieka Agentūros vadovo arba jo įgalioto asmens paskirtas psichologo praktinės veiklos vertintojas.

23. Paskirtas praktinės veiklos vertintojas per mėnesį nuo paskyrimo įvertina Pretendento veiklą jo darbo vietoje ir pateikia Komisijos sekretoriui Pretendento ir vertintojo užpildytą Psichologo, teikiančio pagalbą mokiniui, praktinės veiklos įsivertinimo ir vertinimo lentelę ir atsiliepiamą (laisvos formos) apie Pretendento praktinę veiklą, stipriąsias ir tobulintinas praktinės veiklos sritis.

24. Psichologas, nesutinkantis su praktinės veiklos įvertinimu, iki Komisijos posėdžio gali kreiptis į Komisiją, pateikdamas argumentuotą prašymą dėl praktinės veiklos vertinimo peržiūrėjimo ar praktinės veiklos vertintojo pakeitimo. Komisija per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo turi jį išnagrinėti ir prireikus pakartotinai siūlyti įvertinti psichologo veiklą ar paskirti kitą praktinės veiklos vertintoją.

25. Komisija svarsto kvalifikacinės kategorijos suteikimo / nesuteikimo klausimą tik tuo atveju, jei posėdyje dalyvauja pats Pretendentas. Pretendentui neatvykus, klausimas svarstomas kito posėdžio metu.

26. Kvalifikacinė kategorija Pretendentui Komisijos nutarimu suteikiama nuo sausio 1 d. (jei Pretendentas atestuojamas rugsėjo 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpiu) arba rugsėjo 1 d. (jei pretendentas atestuojamas sausio 1 d. – rugpjūčio 31 d. laikotarpiu). Įstaigos, kurioje dirba atestuotas psichologas, vadovas nustato darbo užmokesčio koeficientą pagal suteiktą kvalifikacinę kategoriją.

27. Komisijai nustačius, kad psichologo pateikti atestacijos dokumentai neteisingi ar suklastoti, Komisijos nutarimu jam suteikta kvalifikacinė kategorija panaikinama, o psichologui gali būti taikoma teisės aktuose nustatyta atsakomybė.

VI SKYRIUS

PSICHOLOGO PRAKTINĖS VEIKLOS ATITIKTIES TURIMAI

KVALIFIKACINEI KATEGORIJAI NUSTATYMAS

28. Psichologo įgyta kvalifikacinė kategorija, išskyrus ketvirtąją kvalifikacinę kategoriją, galioja 5 metus.

29. Pasibaigus kvalifikacinės kategorijos galiojimo terminui, jeigu psichologas nesiekia aukštesnės kvalifikacinės kategorijos, turi būti nustatyta jo praktinės veiklos atitiktis turimai kvalifikacinei kategorijai.

30. Psichologui nepateikus prašymo nustatyti jo praktinės veiklos atitiktį turimai kvalifikacinei kategorijai, jo turėta kvalifikacinė kategorija nustoja galioti nuo kvalifikacinės kategorijos galiojimo termino pabaigos dienos. Įstaigos vadovas įsakymu nustato darbo užmokesčio koeficientą pagal ketvirtąją kvalifikacinę kategoriją. Norėdamas vėl įgyti aukštesnę kvalifikacinę kategoriją, psichologas turi pakartotinai atestuotis šių Nuostatų nustatyta tvarka (jam įskaitoma psichologo praktinės veiklos įstaigoje patirtis).

31. Įstaigos vadovas, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (valstybinių švietimo įstaigų – biudžetinių įstaigų), savivaldybių vykdomosios institucijos (savivaldybių švietimo įstaigų – biudžetinių įstaigų), savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas) (valstybinės ir savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos), savininkas (dalyvių susirinkimas) (kitų švietimo teikėjų) ar / ir švietimo priežiūrą vykdančios institucijos turi teisę teikti argumentuotą prašymą Komisijai nustatyti psichologo veiklos atitiktį turimai kvalifikacinei kategorijai nepasibaigus kvalifikacinės kategorijos galiojimo terminui, jeigu abejojama dėl psichologo kompetencijos. Komisija turi apsvarstyti prašymą, išanalizuoti psichologo veiklą ir priimti nutarimą ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prašymo gavimo dienos.

32. Psichologui nutraukus darbą įstaigoje, jo įgyta kvalifikacinė kategorija išlieka galioti Komisijos protokoliniame sprendime nustatyta laiką. Grįžęs dirbti į psichologo pareigas pasibaigus kvalifikacinės kategorijos galiojimo laikui, psichologas laikomas turinčiu ketvirtąją kvalifikacinę kategoriją. Siekdamas įgyti aukštesnę kvalifikacinę kategoriją, jis turi atestuotis šių Nuostatų nustatyta tvarka (jam įskaitoma psichologo praktinės veiklos patirtis).

VII SKYRIUS

APELIACIJŲ TEIKIMAS IR NAGRINĖJIMAS

33. Pretendentų arba psichologų, siekiančių patvirtinti praktinės veiklos atitiktį turimai kvalifikacinei kategorijai, apeliacijas nagrinėja Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto

ministro įsakymu sudaryta Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų atestacijos apeliacinė komisija (toliau vadinama – apeliacinė komisija), veikianti prie Agentūros.

34. Komisijos sprendimai dėl psichologui suteiktos kvalifikacinės kategorijos ar atitikties turimai kvalifikacinei kategorijai nustatymo gali būti per 14 kalendorinių dienų nuo Komisijos sprendimo (Komisijos posėdžio protokolo išrašo) gavimo dienos apskūsti pateikiant apeliaciją apeliacinei komisijai. Komisijos pirmininkas atsakingas už tai, kad apeliacijos teikėjui laiku būtų pateiktos visų apeliacijai reikalingų dokumentų kopijos.

35. Apeliacinė komisija apeliaciją turi išnagrinėti per 2 mėnesius (neįskaitant liepos ir rugpjūčio mėnesių) nuo jos gavimo dienos ir nutarimą pateikti apeliacijos teikėjui bei raštu informuoti Komisiją apie priimtą sprendimą.

36. Apeliacinė komisija gali sudaryti specialistų grupes apeliacijoms nagrinėti ir (ar) psichologo praktinei veiklai vertinti pakartotinai.

37. Apeliacinė komisija, išnagrinėjusi apeliaciją ir nustačiusi, kad Komisija, svarstydamą Pretendento kvalifikacinės kategorijos suteikimą arba atitiktį turimai kvalifikacinei kategorijai, padarė procedūrinių pažeidimų, gali įpareigoti Komisiją pakartotinai svarstyti klausimus dėl psichologo kvalifikacinės kategorijos.

38. Tokiu atveju, kai psichologui suteikiama pretenduota kvalifikacinė kategorija arba patvirtinama jo praktinės veiklos atitiktis turimai kvalifikacinei kategorijai, darbo užmokesčio koeficientas pagal jam suteiktą kvalifikacinę kategoriją nustatomas nuo pirminio Komisijos posėdžio, kurio nutarimas buvo apskūstas apeliacinei komisijai, dienos pagal Nuostatų 26 punkto reikalavimus.

VIII SKYRIUS

ATESTACIJOS FINANSAVIMAS

39. Psichologo atestacijos išlaidas apmoka įstaiga, kurioje psichologas dirba.

40. Komisijos nariams, komisijos sekretoriui ir psichologų praktinės veiklos vertintojams bei apeliacinės komisijos nariams už darbą mokama iš bendrųjų Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai skirtų asignavimų teisės aktų nustatyta tvarka.
